

POD OBCYM PANOWANIEM

Prezentacja do scenariusza lekcji „Pod obcym panowaniem” w ramach projektu “Akcja Dekolonizacja - jak historia świata wpływa na teraźniejszość”

Projekt współfinansowany z budżetu państwa w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej. Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Czy współcześnie jakieś państwa,
narody, społeczności znajdują się
pod obcym panowaniem?

Czy współcześnie jakieś państwa, narody, społeczności znajdują się pod obcym panowaniem?

TAK

Przykładem może być okupacja wschodnich i południowych terenów Ukrainy, naród Tybetańczyków, którzy znajdują się pod władzą Chin.

Państwo, naród, społeczność...

Połącz definicje z odpowiednimi wyjaśnieniami.

KRAJ

Grupa ludzi, którzy wchodzą ze sobą w interakcje społeczne, dzieląc wspólne wartości, cele lub interesy.

NARÓD

Polityczno-geograficzna jednostka, posiadająca określone granice, rząd i suwerenność.

SPOŁECZNOŚĆ

Grupa ludzi połączonych wspólnymi cechami, takimi jak pochodzenie, język, kultura, historia, a także poczuciem wspólnoty i tożsamości.

Państwo, naród, społeczność...

Podaj przykłady.

KRAJ

Grupa ludzi, którzy wchodzą ze sobą w interakcje społeczne, dzieląc wspólne wartości, cele lub interesy.

NARÓD

Polityczno-geograficzna jednostka, posiadająca określone granice, rząd i suwerenność.

SPOŁECZNOŚĆ

Grupa ludzi połączonych wspólnymi cechami, takimi jak pochodzenie, język, kultura, historia, a także poczuciem wspólnoty i tożsamości.

Państwo, naród, społeczność...

Podaj przykłady.

KRAJ

Grupa ludzi, którzy wchodzi z sobą w interakcje społeczne, dzieląc wspólne wartości, cele lub interesy.

NARÓD

Polityczno-geograficzna jednostka, posiadająca określone granice, rząd i suwerenność.

SPOŁECZNOŚĆ

Grupa ludzi połączonych wspólnymi cechami, takimi jak pochodzenie, język, kultura, historia, a także poczuciem wspólnoty i tożsamości.

Państwo, naród, społeczność...

Podaj przykłady.

KRAJ

Grupa ludzi, którzy wchodzą ze sobą w interakcje społeczne, dzieląc wspólne wartości, cele lub interesy.

NARÓD

Polityczno-geograficzna jednostka, posiadająca określone granice, rząd i suwerenność.

SPOŁECZNOŚĆ

Grupa ludzi połączonych wspólnymi cechami, takimi jak pochodzenie, język, kultura, historia, a także poczuciem wspólnoty i tożsamości.

Czy w jednym kraju mogą
mieszkać przedstawiciele różnych
narodów?

Czy w jednym kraju mogą mieszkać przedstawiciele różnych narodów?

TAK

W Polsce mieszkają
przedstawiciele różnych
narodów, Polacy, Niemcy itd.

Czy jeden naród może być
podzielony na mniejsze
społeczności?

Czy jeden naród może być podzielony na mniejsze społeczności?

TAK

Każdy naród składa się z niniejszych społeczności (jest wiele rodzin, lokalnych społeczności).

Czy jedna społeczność może
zamieszkiwać różne kraje
(państwa)?

Czy jedna społeczność może zamieszkiwać różne kraje (państwa)?

TAK

Społeczność graczy,
społeczność wyznawców religii
nie ogranicza się do jednego
państwa, jest ponadnarodowa.

Czy jeden naród może mieszkać w kilku krajach?

Czy jeden naród może mieszkać w kilku krajach?

TAK

Przykładem mogą być Polacy, którzy mieszkają w wielu krajach

Czy współcześnie powstają nowe kraje, narody, społeczności?

Czy współcześnie powstają nowe kraje, narody, społeczności?

TAK

Współcześnie powstają nowe kraje (państwa). Jednym z najmłodszych państw świata jest Sudan Południowy, który odłączył się od Sudanu w 2011 roku.

Czy współcześnie powstają nowe kraje, narody, społeczności?

TAK

Nowe społeczności tworzą się nieustannie, gdyż elementem łączącym jest np. wspólna pasja.

Czy współcześnie powstają nowe kraje, narody, społeczności?

RACZEJ NIE

Współcześnie nie mówi się o powstawaniu nowych narodów, gdyż jest to bardzo długi proces. Elementy tworzące narody to m.in. wspólne tradycje, przeszłości, język.

Pod obcym panowaniem: kolonializm, okupacja, aneksja, zabór

KOLONIALIZM

Przykład:
kolonizacja Ameryk przez
Europejczyków

Polityka polegająca na podboju i utrzymywaniu w zależności innych krajów. Państwo kolonialne (metropolia) **eksploatuje zasoby** ludzkie i naturalne podbitych terytoriów, **narzucając swoją kulturę i system polityczny**. Często **wiąże się to z wyzyskiem** ekonomicznym i **naruszeniem praw człowieka**.

OKUPACJA

Sytuacja, gdy jedno państwo lub siła zbrojna zajmuje i kontroluje terytorium innego państwa, często w wyniku wojny lub konfliktu. Oznacza to, że **okupant przejmuje władzę i narzuca swoje prawa** na okupowanym terenie.

Przykład:
okupacja ziem polskich w czasie II wojny światowej

ANEKSJA

Przyłączenie przez jedno państwo terytorium innego państwa bez jego zgody. Jest to siłowe przejęcie kontroli nad innym terenem.

Przykład:
aneksja Austrii przez
Niemcy w 1938 roku

ZABÓR

Przymusowe podzielenie państwa na części przez inne, silniejsze państwa. Części te **tracą swoją niepodległość** i stają się zależne od państw zaborczych.

Przykład:
zabory Rzeczypospolitej
w XVIII wieku

Praca w grupach

ZADANIE

Przygotujcie krótką prezentację w formie plakatu na temat jednej z form obcego panowania:

- krótko wyjaśnijcie pojęcie,
- podajcie przykłady współczesne lub historyczne (inne niż podane wcześniej),
- opiszcie konsekwencje dla państw (krajów), narodów, społeczności (np. zmiany kulturowe, ekonomiczne, polityczne, społeczne) będących pod obcym panowaniem,
- przedstawcie możliwe formy oporu i walki o niezależność.

Czas na wykonanie zadania to 15 minut.

Jakie są wspólne i różniące
elementy różnych form
podporządkowania sobie państw,
narodów, społeczności?

Czy jest możliwe, aby wszystkie państwa, narody, społeczności były niezależne od obcej władzy?

